

CONÈIXER PER ACTUAR: UN REPTE DE LA CIÈNCIA HUMANA

A PROPÒSIT DEL PRIMER CONGRÉS D'ECONOMIA VALENCIANA DEL 1934

Josep Vicent Boira i Maiques

Saber per poder prendre decisions és un dels aspectes més pragmàtics de la ciència. La necessitat de tenir bona informació per a poder passar a l'acció i de fomentar el coneixement tècnic i estadístic amb el qual nodrir les decisions dels responsables polítics és avui un fet reconegut per tothom. Però no ha estat sempre així i no, sobretot, a la societat valenciana. Per això cal recordar ara un dels primers intents realitzats al País Valencià de veure –i preveure– l'escenari econòmic regional, estatal i àdhuc internacional que l'envoltava. L'any 2004 fa setanta-cinc anys de la creació del Centre d'Estudis Econòmics Valencians (CEEV) i setanta del primer congrés d'economia del País Valencià. Aquests dos aniversaris, en una altra societat, haurien estat commemorats fins a l'extenuació.

El 1929 va ser fundat el primer dels serveis d'estudis d'economia d'Espanya, abans fins i tot que l'Institut d'Investigacions Econòmiques de la Generalitat de Catalunya republicana i del Servicio de Estudios del Banc d'Espanya de Madrid. Els fundadors provenien especialment del món dels negocis i de la política, tots ells conscients que els serveis d'estudis i de reflexió econòmica i territorial eren instruments que podien guiar el desenvolupament econòmic de la societat valenciana. Poc més tard, la Diputació de València va emparar el Centre i el va fer seu, el seu president ho era també del patronat i una vicepresidència era per al rector de la Universitat de València. El 1931, el Patronat del CEEV el formaven destacats membres de la burgesia valenciana i de les

**«LA NECESSITAT DE
FOMENTAR EL CONEIXEMENT
TÈCNIC I ESTADÍSTIC AMB
EL QUAL NODRIR LES
DECISIONS DELS
RESPONSABLES POLÍTICS ÉS
AVUI UN FET RECONEGUT
PER TOTHOM»**

autoritats locals, com ara Josep Mestre, Fernández de Córdoba, Ignasi Villalonga, els dos Noguera, Rafael Janini, Maldonado, Boixareu i Sarthou. A la junta de govern, hi figuraven polítics, tècnics i empresaris valencians com Reig, Perpiñà (secretari tècnic), Just, Llinares, Llorens, Iborra, Rovira, Simó, Chabret, etcètera.

Una de les tasques que el CEEV es va marcar fou la cele-

bració del primer congrés d'economia valenciana, que es va inaugurar el 22 de maig de 1934. Aquell congrés va tenir l'encert –tot i la irregularitat de les aportacions–, de mobilitzar el pensament econòmic i empresarial del moment, de conjugar els esforços de persones d'àmbits polítics i socials diferents i de suscitar el suport de les institucions públiques valencianes. A l'acte d'obertura del Congrés van participar autoritats com ara el president del consell de ministres de la República espanyola, el valencià Ricardo Samper, el ministre d'Indústria i Comerç i sotsecretari de la Presidència, el també valencià Buixareu, Ignasi Villalonga (que n'era el president tècnic del congrés i va fer un discurs íntegrament en valencià), entre altres. Per la part empresarial, hi eren tots: la Federació Arrossera Valenciana, la Tarongera, la Cambra de Comerç, l'Agrícola i la de la Propietat, la Fira Mostrari, l'Associació de Corredors de Comerç, la Unió Nacional d'Exportació Agrícola, la Federació Industrial i Mercantil, el Col·legi d'Agents Comercials o l'Associació Naviliera Valenciana.

Aquell congrés va ser la primera gran reunió econòmica que va tenir lloc al País Valencià

Ignasi Villalonga, autèntic impulsor de la Conferència Econòmica de 1934, en una fotografia del 1957.

El 1929 va ser fundat el primer dels serveis d'estudis d'economia d'Espanya, abans fins i tot que l'Institut d'Investigacions Econòmiques de la Generalitat de Catalunya republicana i del Servicio de Estudios del Banc d'Espanya de Madrid. Els fundadors provenien especialment del món dels negocis i de la política, tots ells conscients que els serveis d'estudis i de reflexió econòmica i territorial eren instruments que podien guiar el desenvolupament econòmic de la societat valenciana. Poc més tard, la Diputació de València va emparar el Centre i el va fer seu, el seu president ho era també del patronat i una vicepresidència era per al rector de la Universitat de València. El 1931, el Patronat del CEEV el formaven destacats membres de la burgesia valenciana i de les

Portada del diari *El Pueblo* de 22 de maig de 1934 informant de l'acte d'obertura de la Conferència Econòmica.

sobre aquest tema. L'esforç pagava la pena. Es tractava de crear, en la línia del pensament del moment, un "criteri" econòmic valencià que poguera ser defensat unànimement pels diferents partits polítics valencians, dins d'un context canviant en què els esforços d'unificació europea i d'obertura als corrents econòmics mundials s'entrecruaven.

Per això, aquell primer Congrés tenia una sèrie d'objectius: dibuixar una orientació del paper de l'economia valenciana; mesurar el pes i la potència de l'economia valenciana dins l'espanyola; establir un criteri conjunt per a tota l'economia valenciana més enllà de les divisions provincials o locals i preparar, amb bona informació, el futur amb una política econòmica pragmàtica i realista. A més, el Congrés tenia altres tres objectius més concrets: augmentar la cultura econòmica del país, estrènyer els lligams de solidaritat entre tots els valencians i crear uns coneixements tècnics que permeteren a l'economia valenciana influir en l'espanyola per a benefici de tots.

Són objectius que, setanta anys després, encara són ben interessants. És per això que avui semblaria molt convenient celebrar l'aniversari d'aquell primer congrés, però no sols amb un esforç històric de recuperació de la memòria d'aquells fets, sinó de projecció de la nostra economia de cara al segle XXI.

Com hem dit, al mes de maig de 1934 va tenir lloc l'acte inaugural del Congrés al Paraninf de la Universitat de València, tot i que els actes oficials no se celebraren fins al mes de desembre. A Alacant, l'acte d'inauguració va tenir lloc al palau de la Diputació Provincial, amb presència del president del consell de ministres de la República, Samper, i el ministre d'Hisenda i diputat alacantí Joaquim Chapaprieta. A la ciutat de València, durant els dies 2, 3, i 4 de desembre, s'hi celebraren divuit sessions, amb conferències de ministres, delegats del govern a Ginebra sobre l'economia internacional o de la competència de països mediterranis quant a productes agrícoles valencians. Les conferències se celebraren a la Cambra de Comerç i en la Federació Industrial, Mercantil i Agrícola de València i les sessions ordinàries a la Diputació, Ajuntament i Col·legi d'Agents Comercials. A Castelló, el 5 de desembre es van celebrar dues sessions més i la cloenda del congrés, amb participació del senyor Gasset, exdiputat castellonenc i president del Tribunal de Garanties d'Espanya. En total, van ser exposats i debatuts 48 treballs i aportacions sobre diferents temes de l'economia valenciana, espanyola i internacional. ☺

Josep Vicent Boira i Maiques. Departament de Geografia, Universitat de València.